

Stivi-suositus - mitä, miksi, kenelle ja miten?

Hannu Puupponen

Jyväskylän yliopisto

hannu.puupponen@jyu.fi

www.esok.fi/stivisuositus

Mahdollisuuksia parempaan - teknologian etuja

- Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen tuo opetukseen, opiskeluun ja osallistumiseen uusia mahdollisuuksia muun muassa
  - Suuremmat vapaudet ajan ja paikan suhteen
    - Tallenteet
    - Etäyhteydet
  - Mahdollisuudet monipuolisempiin ja yksilöllisempiin ratkaisuihin.
    - Sähköiset julkaisut
    - Multimedian käyttö

Mahdollisuuksia parempaan - toteutusten haasteita

- Selvitysten ja kokemusten tieto haasteista
  - ESOK-hanke ja -verkosto (2006-)
    - Anneli Salomaa 2006. Verkko-opetuksen saavutettavuus. Diplomityö
    - Arvioinnit: korkeakoulujen www-sivut, tietojärjestelmät (2008-2009)
  - OKM Hitaasti, mutta varmasti? (2012)
  - Markku Karhu ym. Accessibility and Readability of University Websites in Finland (2012).

Mahdollisuuksia parempaan - toteutusten haasteita (2)

- Opiskelijoilta saivat yleisesti kiitosta nopeasti kehittyneet sähköiset palvelut kuten
  - ilmoittautumisjärjestelmät
  - verkko-opiskelumahdollisuudet
  - oppimateriaalien sähköinen jakaminen.
- Selvityksen mukaan edut eivät ole yhtäläisesti kaikkien saatavilla. Myös opetuksen saavutettavuus vaihtelee korkeakoulujen sisällä ja välillä. (Hitaasti, mutta varmasti? 2012)

Mahdollisuuksia parempaan - toteutusten haasteita (3)

- Sähköisten toimintatapojen esteet ja vaihtoehtojen riittämättömyys haittaavat varsinkin opiskelijoita,
  - joilla on jokin vamma,
  - oppimisvaikeuksia,
  - mielenterveyden tai jaksamisen haasteita.
- Lisäksi ongelmat haittaavat myös ikääntyneitä ja kielivähemmistöihin kuuluvia opiskelijoita.
(Hitaasti, mutta varmasti? 2012)

Mahdollisuuksia parempaan - toteutusten haasteita (4)

- ”Kaikille sähköinen palveluympäristö ei yksinkertaisesti ole mahdollinen, vaan osalle kansalaisista käyttäjäystävällisin ja esteettömin muoto voi tulevaisuudessakin olla esimerkiksi painettu viestintä ja sen fyysinen jakelu. Sähköistä palvelua vastaavan henkilökohtaisen palvelun saamiseen tulee voida luottaa ja se tulee saada ilman ylimääräisiä kustannuksia.” (Toimenpideohjelma 2011–2015. Liikenne- ja viestintäministeriö). (vrt. [Esimerkki Montanan vliopistosta](#))

Mahdollisuuksia parempaan - Esimerkkejä ratkaisumalleista

- Korkeakoulutuksen saavutettavuus
  - Pohjoismaat, Iso-Britannia
- Yliopistojen Accessible Technology -ohjelmat Yhdysvalloissa
- WebAIM-hankeen aineistot
- EU-direktiiviyö (standardit, kansalliset lait)
- Kotimaiset kehittäjät, verkostot ja hankkeet (esim. SADe-ohjelma, Suomen DfA-verkosto).

Stivi-suositus - tavoite

- Lisätään tietoa ja vuorovaikutusta
  - Miten erilaiset osallistujat, tilanteet ja tekniikat otetaan huomioon (vaihtoehdot, monikanavaisuus, standardit mm. WCAG 2.0)
    - Päivittäisessä toiminnassa (opetus, viestintä, kirjasto, tietohallinto)
    - Korkeakoulun kehittämisessä (strategiat, hankkeet, ohjeet, koulutus, yhteistyö).

Stivi-suositus - toiminta

- Verkossa OKMn tuella tuotettu Stivi-suositus ja itseopiskelumateriaali 11 organisaation ja yli 30 kehittäjän yhteistyönä
- Alueelliset koulutukset 2014
  - Helsinki (myös ESOK-seminaari), Tampere, Kuopio, Oulu
- Mahdollisuus jatkoon ESR-rahoituksella?

Stivi-suosituksen kehittäjiä

- Aalto-yliopisto,
- Celia,
- HAMK
- HUMAK,
- Jyväskylän yliopisto,
- Kuuloliitto,
- Metropolia-ammattikorkeakoulu,
- Niilo Mäki Instituutti,
- Näkövammaisten keskusliitto,
- Turun yliopisto,
- TAMK.

Stivi-suositus - rakenne ja sisältö

- Suositukset ja tarkistuslistat
    - Saavutettava opetus
    - Saavutettava viestintä
    - Saavutettava kirjasto
    - Tietohallinto ja saavutettavuus
- Toimivat polkuina keskeisiin sisältöihin
- Artikkelit ja ohjeet
  - Esimerkit ja videot (tulossa).

Stivi-suositus - kokemukset ja kehittäminen

- Suositusten kokeilut ja palautteet
  - TY-viestijöiden palaute
  - JY-kirjaston palaute
  - JY-opettajien palaute
- Käyttökokemukset
- Kehitetään ja päivitetään 2014.

Korkeakoulujen saavutettavuuden edut

- Yksilö (opiskelu, osallistuminen, työllistyminen)
- Korkeakoulu
  - toiminnan lainmukaisuus - legal case,
  - liiketoimintaedut - business case,
  - eettinen velvoittavuus - moral case,
  - korkeakoulun maine - reputation case. (Englannin korkeakoulujen esteettömyysmarkkinat. 2013)
- Yhteiskunta (uusia osaajia ja veronmaksajia, paremmat mahdollisuudet sosiaalisesti kestävään kehitykseen).

Lähteet

- [Verkko-opetuksen saavutettavuus](#). Anneli Salomaa. 2006. Diplomityö. Tampereen teknillinen yliopisto
- [Esteettömyys korkeakoulujen verkkosivuilla 2009 -arviointi](#). ESOK-hanke.
- [Korkeakoulujen tietojärjestelmien esteettömyydestä](#). Kuokkanen ja Puupponen 2009. ESOK-hanke.
- [Hitaasti, mutta varmasti?](#) Saavutettavuuden edistyminen yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa 2000-luvulla. Johanna Penttilä. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012:10. Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012
- [University Websites in Finland](#) Markku Karhu, José R. Hilerá, Luis Fernández, Ricardo Ríos. Journal of Accessibility and Design for All. (CC) JACCES, 2012 - 2(2): 178-190. ISSN: 2013-7087.

Lähteet (2)

- [Englannin korkeakoulujen esteettömyysmarkkinat](#). Raportti vierailusta Englannissa 23.-27.9. 2013. Puupponen, Pietilä ja Keralampi 2013. ESOK-verkosto.
- [Kohti esteetöntä tietoyhteiskuntaa](#). Toimenpideohjelma 2011–2015. Liikenne- ja viestintäministeriö. Ohjelmia ja strategioita 1/2011. [Accessibility and Readability of](#)
- [WebAIM](#). Web Accessibility In Mind. Center for Persons with Disabilities. Utah State University
- [Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelma](#). SADe-ohjelma. Valtiovarainministeriö.
- [Suomen Design for All –verkosto](#)